

W Sabaudii

W Sabaudii — Operacje policyjne na wielką skalę odbywają się obecnie w pobliżu Thonon i Evian, i trwać będą przez pewien czas. Ujęto 30 osobników, spośród których 27 pozostaje pod aresztem; są to uczestnicy organizacji terrorystycznych, którzy mają na sumieniu szereg zbrodni i grabieży.

W związku z tymi operacjami, rozpowszechniły się pogłoski, przypisujące wspomniane wyżej operacje połączonej sile policji francuskiej i armii okupacyjnej. Są one sprzeczne z prawdą; akcja zaprowadzenia porządku prowadzona jest wyłącznie w ramach narodowych.

W dep. Doubs policja otoczyła fermę w której ukryli się bandyci i przeprowadziła z nimi zbrojną walkę. Osiem bandytów zdołała zbiec.

W Moulins odbył się pogrzeb kpt.

PRACA UWOLNI ROBOTNIKA

JAN BUDZYŃSKI.

Teatr i jego znaczenie

IX.

(Ciąg dalszy)

W Warszawie także koncentrował się, zw. „Przemysł Filmowy”. — Nie był on zbyt ciekawy. Na ogół wytrwaność tak jak to się mówi — „leżała”, wszystko rozbiła się o brak „owidki” — wszyscy chcieli zarabiać lecz nie było komu żożyć.

Pierwsza wytwórnia „Sfinks” zapowiedziała się dobrze. Z niej to wyszła pierwsza nasza gwiazda filmowa w kraju — Jadwiga Smorawska (Tajemnica przystanku tramwajowego). Filmy tej wytwórni wykazywane były niechętnie i gdyby nie śmierć dyrektora, produkcja ta podtrzymałaby poziom i wytwórczość. Następnie namoczyć się widać tego rodzaju przedsięwzięcia. Przedstawia wiele tych instytucji nie posiada — przede wszystkim podpisywali kontrakt z dwoma — trzema firmowymi aktorami na film, którego posiadali za ledwie tytuł; z kontraktem tym łączyli się do właścicieli kinoteatru, biorąc zadatki na nieistniejący film i za pieniądze w ten sposób zaliczając wynajmowali atelier, dobierali aktorów i w całym tego słowa znaczeniu — „kreślił”.

Można sobie wyobrazić jak taki film wyglądał!

„Dobry film wymaga — dobrego operatorka i aparatury; dobrego reżysera i scenarzysty; dobrej charakterystyki i rozmachu; pięknej dekoracji i pełni airu — wreszcie aktorów, którzy jednakże w pracy filmowej zajmują drugoplanowe miejsce — nie jak w teatrze; widzieli się więc bohaterkę znaną z urody w życiu, a wyglądającą w filmie okropnie, gdy zgranizani charakterysty — z brzydkich robią uroczyste postacie!!! —

Imonow wypadłoby zapytać czemuż to? Ktoż nie zajął się przemyśleniem filmowym — obok Monopoli Spirytusowego — albo zamłask?!... poprawdnie odpowiednio na szeroką skalę zrobiliby futury — i rozpowszechniliby

W Warszawie także koncentrował się, zw. „Przemysł Filmowy”. — Nie był on zbyt ciekawy. Na ogół wytrwaność tak jak to się mówi — „leżała”, wszystko rozbiła się o brak „owidki” — wszyscy chcieli zarabiać lecz nie było komu żożyć.

W Warszawie także koncentrował się, zw. „Przemysł Filmowy”. — Nie był on zbyt ciekawy. Na ogół wytrwaność tak jak to się mówi — „leżała”, wszystko rozbiła się o brak „owidki” — wszyscy chcieli zarabiać lecz nie było komu żożyć.

Jung, który został zabity podczas potyczki w Haute-Savoie.

Ośmiu osobników, oskarżonych o zabójstwa i akty terrorystyczne w dep. Haute Savoie skazanych zostało na śmierć. Wyrok został wykonany niezwłocznie. Dwaj z posród nich byli urzędnikami państwowymi.

Zandarmeria z departamentów Vaucluse i Bouches-du-Rhône ujęła wspólnymi siłami czterech bandytów, którzy dokonali niedawno zbrojnego napadu na fermę w Meyrargues.

Po buncie w więzieniu w Eysses

Vichy. — Więźniowie w Eysses, koło Villeneuve-sur-Lot, składający się głównie z terrorystów, komunistów i terrorystów hiszpańskich, zorganizowali bunt w nocy z 19 na 20 bm. Usiłowali oni uciec pod osłoną nocy, ale bezwzględnie na pomoc oddziały policji i zandarmerii otoczyły gmach więzienny i wkrótce opanowały położenie. Podczas strze-

EWAKUACJA NA POŁUDNIU FRANCJI

Vichy. — Niemieckie zarządzenia ewakuacyjne na wybrzeżu śródziemnomorskim wywołały odzewek w kaleszcie Monaco, gdzie postanowiono wpuścić na terytorium kaleszki jedynie osoby, posiadające upoważnienie miejscowego rządu i mogące się wykazać zajmowanym stanowiskiem, wykonywanym na korzyść królestwa Monaco.

W samej Nicei strefa ewakuacyjna jest rozszerzona na dzielnicę przybrzeżną koło portu Var. Pierwsze transporty ewakuowanych opuściły Niceę 24 lutego.

laniny, uzbrojeni w kulomioty ręczne i granaty więźniowie — zabił jednego ze strażników więziennych, a drugiego zranili.

P. J. Drannand, sekretarz gen. do spraw utrzymywania porządku, przybył na miejsce i zarządził odpowiednie środki zapobiegawcze oraz przeprowadził bardzo szczegółową rewizję w celach więziennych, gdzie też znaleziono w różnych schowkach wiele kulomiotów, granatów, rewolwerów, sztyletów itp. Przy przeprowadzeniu dochodzeń, stawiono 12 przywódców buntu przed sąd doraźny, który skazał ich na śmierć. Wyrok wykonano w kilka chwil później.

W okręgu Montpellier zandarmeria wykonała szereg operacji na południe od rzeki Lozère i ujęła wielu terrorystów, ukrywających się na okolicznych wzgórzach. Zdobyto większy obóz i zniszczono go przy pomocy dynamitu.

BUDAPEST. — Dla ograniczenia tajemnego handlu — przeprowadzono rejestrację handlarzy znaczków pocztowych.

SOFIA. — Powołano pod broń roczniki 1918-1920.

Niemieckie komunikaty wojenne

Berlin, 23. 2. — Na południowy wschód od Krzywego Rogu grenadierzy niemieccy, wspierani przez artylerię szturmową, przetrwali mimo sowieckiej i posunęli się naprzód mimo zaciekłego oporu wroga, zadając mu równocześnie ciężkie straty. Po zwycięskich walkach i po zniszczeniu wszelkich obiektów wojskowych — opuszczono Krzywy Róg. W okręgu Zwenigorodki i na południe od Prypeci ataki niemieckie zostały uwiecznione pomyślnym skutkiem. Podczas niespodziewanego wypadu na lotnisko w Zytomerzu zniszczono 20 samolotów ZSRR na ziemi.

Na południe od Berezyń i na południowy wschód od Witebska lokalne ataki sowieckie odrzucono. Na północny wschód od Bogażowa trwają zaciekłe walki z formacją sowiecką, która uczyniła wyrwę. Na północnym odcinku frontu wschodniego, na południu w zachód i na zachód od jeziora Ilmen — niemieckie ruchy odrywania się od nieprzyjaciela są wykonywane według przewidzianych planów. Na wschód od jeziora Pełpus ponawiane ataki sowieckie odrzucono. Nieprzyjaciel stracił ogółem na froncie wschodnim 47 samolotów.

W Italii nieprzyjaciel przeprowadził kilka wypadów koło Nettuno, a pod-

WIARUS POLSKI

— REDAKCJA — REDAKCJA —
ADMINISTRACJA — ADMINISTRACJA
16, Rue de la Charité — LYON

Tel. i Faksiki 07-30 Ch. Postal: Lyon 032-36

Abonnement-Abonnement: 12 m. 28 k. 3 m. 75 k.

QUOTIDIEN POLONAIS

25 PIĄTEK — VENDREDI
FEVRIER — LUTY 1944

Dziś winsujemy: Cezarym
Jutro: Aleksygo B.

PRIX - CENA: 1 fr.

Rok 56. Année. Nr. 47

Po walkach koło wysp Truck

Vichy. — W ogłoszonym ostatnio w Waszyngtonie komunikacie wojennym — admiral Nimitz podkreśla, iż „baza morską Truck, położoną w środku archipelagu Karolińskiego, stanowi na turalny pomost między szeregiem drobnych wysp i winna być uważana za jedną z najważniejszych baz świata.”

Komunikat nie podaje jednak żadnych danych co do lądowania wojsk USA na tej wyspie, lub też o działaniach powietrzno-morskich.

Równocześnie z tą operacją siły wodno-ładowe USA przeprowadziły atak na atol Entwetoku, na północno-zachodnim skraju wysp Marshalla, a to celem przerwania dowozu zaopatrzenia dla wyspy Truck oraz dla odciążenia ośrodków oporu japońskiego na archipelagu Marshalla.

W tej samej sprawie komunikat japoński podaje ze swej strony takie wiadomości:

„Podczas walk koło wyspy Truck zatopiono doład dwa krążowniki nieprzyjacielskie, z których jeden, ze względu na swe wymiary, może być okrętem liniowym. Ważnie uszkodzono lotniskowiec i inny okręt, którego typu nie

podano, oraz zestrzelono 54 samoloty nieprzyjacielskie. Po stronie japońskiej straty wynoszą: 2 krążowniki, 3 kontrytorpedowce, 13 transportowców i 120 samolotów.”

GEN. TOJO PODKREŚLA POWAGĘ POŁOŻENIA

Tokio. — Objęte stanowisk szefów sztabów głównych armii i floty Japonii przez gen. Tojo — premiera i ministra wojny, oraz przez adm. Salmada, ministra marynarki, uważane jest w kołach politycznych Japonii za wydarzenie pierwszej wagi w historii kraju.

W swym przemówieniu na zebraniu gabinetu gen. Tojo wykazał, że: „Polożenie wojskowe i morskie jest nader poważne i nie pozostawia czasu na nierozważny optymizm. Japonia znajduje się dzisiaj na skrzyżowaniu dróg, skąd może kroczyć ku chwale lub ku upadkowi. Naczelne dowództwo armii musi kierować wojskami, w pełnym przeświadczeniu o odniesieniu ostatecznego zwycięstwa. Japonia zdecydowana jest do obalenia wszelkich przeszkód i udzielenia frontowi wszystkiego, czego on potrzebuje.”

OPINIA P. ROOSEVELTA
Waszyngton. — Na ostatniej konferencji prasowej prezydent Roosevelt omawiał obszernie działania wojskowe na Pacyfiku. Podkreślił on szczególne doniosłość osiągniętych rezultatów nie ukrywając, że potrzeba jeszcze będzie wiele ofiar, zanim się doprowadzi do pożądaných wyruków na tym teatrze wojny. Dodał jeszcze, że ostatnio zadane Japonii ciosy na odcinku wysp Marshall nie nadwyrzyły zdolności wojennych imperium Wschodzącego Słońca.

ZMARLI NA WĘGRZECH

Sp. Antoni Michalak, plut. P. P. ur. w 1884 r. w Wilkowicach, zmarł w dn. 3. 11. 1943 r. w Budapeszcie.
Sp. Wiktor Skurnóg, plut. W. P., ur. w 1891 r. w Okocimiu, zmarł w dn. 20. 10. 1943 r. w szpitalu w Gyoer.
Sp. Mieczysław Sudałowicz, ur. w 1909 r. we Lwowie, zmarł w dniu 8. 11. 1943 r. w szpitalu w Gyoer.
Sp. Teofil Wiecezorek, sierż. P. P., ur. w 1868 r. w Bukajkowie, zmarł w dniu 14. 11. 1943 r. w szpitalu w Gyoer.
Sp. Marian Felczak, st. strz. W. P., ur. w 1916 r. w Nowym Brzeźnie, zmarł tragiczną śmiercią w dniu 28. 11. 1943 r. w Budapeszcie — o czym zawiadomiam Przedstawicieli P. Z. I.

PAN TADEUSZ

— 178

I pokaże mi! przecież trochę ludzkiej duszy, Jak ślimak rogów!

„Ach, kto choć na dzień serca ma dla przyjaciela Choćby iskierkę czuła, gdy się z nim rozdziela, Dobędzie się iskierka ta przy pożegnaniu! Jako ostatni płomyk życia przy skonięciu! Raz ostatni dotknąwszy przyjaciela skroni, Częstokroć najzaimniejsze oko też uroni!

„Biedna, słysząc o moim odejściu, pobladła, Bez przytomności, ledwie że trupem nie padła, Nie mogła nic przemówić, aż się jej rzuciły Strumieniem łzy — poznałam, jak bytem jej miły!

„Pomnę pierwszy raz w życiu jam się łzami zalał Z radości i z rozpacz, zapomniał się, szalał, Już chciałem znowu upaść oju jej pod nogi, Wic się jak wał w kolan, woda! Ojciec drogi, Weź za syna lub za brata! Wtem Stolnik posepny, Zimny jak śnieg soli, grzesny, obojętny, Wszczął dyskurs, o czym? o czym? o córki weseli! W tej chwili! O, Gerwazy! uważ! przyjaciela! Masz ludzkie serce!

„Stolnik rzekł: „Panie Soplica, Właśnie przyjechał do mnie swat kasztelanica: Ty jesteś mój przyjaciel, coś ty mówisz na to? Wiesz Wasze, że mam córkę piękną i bogatą: A kasztelan witebski! Wszakże to w senacie Niskie, drątkowe krzesło. Cóż mi radzisz, bracie? Nie pamiętam już zgola, co mu na to rzekłem, Podobno nic — na konia wsiadłem i uciekłem!”

„Jacku! — zawołał Klucznik, — mądre ty przyczyny Wynajdujesz; coś? one nie zmniejszą twej winy! Bo wszakże zdarzabo się już nieraz na świecie Ze kto pokochał pańskie lub królewskie dziecię, Starał się gwałtem zdobyć, przemyslał wykradać, Mścił się otcwarcie — ale tak chytrze śmierć zadać Fanu polskiemu, w Polsce i w znowwie z Moskałem!”

„Nie byłem w znowwie!” — Jacek odpowiedział z żalem. — „Gwałtem porwać? wszak mogłbyem; z za krat i z za klanek Wydarbyłm ją, rozbiłbym w puch ten jego zamki! Miałem za sobą Dobrym i cztery szlachianki. Ach, gdyby ona była jak nasze szlachcianki. Siłna i sirowa! gdyby ucieczki, pogoni, Nie zlekcia się i mogła słuchać szezeku bronii! Lecz ona biedna! tak ja rodzice pędził, Szaba, lekcia! był to robaczek motyli. Wiosenna gasieniczka! i tak ją zagrabie, Dotkną ją zbrojna ręka byłoby ją zabić. Nie mogłem, nie!

drętwie, i. 7. mniejszego znaczenia.

Odbudowa Hiszpanii

Madryt. — P. Peña Boeuf, minister obrotu publicznym oznajmił, że odbudowa zniszczonych, spowodowanych wojną domową, może być uważana za zakończoną. W przyszłym miesiącu nastąpi zakończenie prac przy odbudowie czterech mostów.

W marcu, kolej elektryczna łączy stolicę kraju z Estaciónem na marzec. Zakończona zostanie budowa zelektryfikowanej linii kolejowej Madryt — Cercadilla. W r. 1944 zostanie oddane do użytku cztery linie kolejowe, które będą podtrzymywać łączność pomiędzy

Madrytem a Burgos, Vencua a Ori. Samorra i Orense, oraz Ferrol i Cij. Koszty rekonstrukcji wyniosły w 1943 sumę 600 milionów peset, a w 1944 aż do 800 milionów.

NEWY YORK. — Zakaz wywozu naity go Hiszpanii przedłużono na marzec. BERNÓ. — Import towarów do Szwajcarii w r. 1943 oblicza się na 17 miliardów fr. szw., czyli o 323 miliony mniej, niż w 1942 r., natomiast wywoz do 17 miliardów fr. szw., czyli o 57 milionów więcej.

Teatr i jego znaczenie

Ciąg dalszy ze str. 1-221)

Przechodząc z Warszawy do prowincji, pozostawały jeszcze Teatr Miejski w Krakowie.

Kraków był w lepszych warunkach politycznych w okresie poroborobow. Rząd austriacki nie przeszkadzał w rozwoju sztuki i literatury; gromadziły się więc tutaj twórcze siły: Węgrzyn (Maks i Jozef), Osterwa, Zelwerowicz, Solski, Kotarbiński, Wysocka, Nowakowski. — Do początku XX stulecia Kraków tkwił w neoromantyzmie: Lilla Weneda, Ballardyna, Złota Czaszka, Mazepa, Beatrix Cenci. W Krakowie panował zwyczaj — co tydzień premiera; w sobotę publiczność premierowa wypełniała teatr; wymagało to wielkiego wysiłku artystów i teatru oraz podwójnej obsady. Dyrektorem przed wojną to Zygmunt Nowakowski, Teofil Trzciński, Juliusz Osterwa, Karol Frycz; te lata przedwojenne zaznaczyły się występowaniem utalentowanego Mieczysława Węgrzyna (syna Józefa) m. in. w „Weselu Figara” — Beaumarchais.

Ogłoś grywało w Starym Teatrze — dzisiaj w gmachu Teatru Miejskiego im. Słowackiego; znajduje się tu kurtyna podłoga H. Siemradzkiego; kurtynę Siemradzkiego posiadał Teatr Wielki w Łowiczu.

Łódź teatralna — leży w niekorzystnych warunkach geograficznych — zbyt blisko stolicy; kupcy bogaci, przemysłowcy, zamężna inteligencja przyjeżdża do teatrów warszawskich autami, lux-torpedy czy kurierem. Mimo to — miasto teatralnie ruchliwe: Teatr Miejski, Teatr Kameralny i Teatr Popularny. Repertuar przeważnie warszawski; tylko Popularny adoptował swolite sztuki i wodeville dla robotników. Wybitni się tu dwie artystki: Stefania Jarkowska i Hilda Skrzydłowska. Dyrekcje: Szyffman, Zelwerowicz (przy którym znów teatr się pali), Gorczyński, Wroczyński.

Częstochowa — często zmienia dyrekcje; teatrzyk skromny, bardzo malutki, ciastny, scenka miniaturowa, bez garderyb!!! Częstochowa — miasto tysięcy, tysięcy patników i pięgrymów, nie ma porządnego teatru ni organizacji!!!! Czemu?

W Poznaniu są dwa teatry: Wielki — opera, operetka (dyr. Latoszyński) i Teatr Polski — dyrektor Boelke i Polak, dyr. administracyjny. Poznań uczył do teatru, ale pinował swych czystości uczyć, gdy zjawiał się teatr nie odpowiadający swym programem — urządził bokjoty; tak było z występami warszawskiego Qui — pro — Quo i innymi.

Bydgoszcz — długoletnia dyrekcja Władysław Stoma; teatr idzie dobrze! Z tych miast starych — aktor musiał jechać na objazd, miał taki kontrakt, jechał więc z poświęceniem na prowincję od prowincji, zimą czy latem, odrywając się od normalnego trybu życia, aby na miesiąc lub trzy zająć wską ławkę w przedziale wagonu na spalinie, znosić trudy i niewygody. Jedyną nagrodą było zwiedzanie pięknych, w swoim rodzaju, miast kresowych i pałamięk. Opcuszał więc wileński Pałac Reprezentacyjny, w którym ogłoś zamieszkiwał Napoleon I; etapami je-

chał przez Nowo-Wilejkę, gdzie zaszyli się z szpina wojewoda Klitkalis. Podbrozie, gdzie stał 23-ci Pułk Ułanów, przeniesiony do Postaw; Pułk ten używał teatrowi podwójną dekorację i zawsze urządził przyjęcia dla aktorów jak i Molodecziński i Piński; Nowogródek z zamkiem Mendoga (ruiny) i białym domkiem Mickiewicza, gdzie w odwrocie z Rosji zatrzymał się brat Napoleona — Książę Westfalski Hieronim Bonaparte; Lidę z ruinami zamku Giedymina; ładne Głębokie choć ze słabą głębią w powiecie; Nieswież, w którym Książę Radziwiłł gościł od czasu do czasu artystów w zamku, a już zawsze bywał na przedstawieniu, mimo, iż był sparyalizowany (przyniesiono go w fotelu do gimnazjum, gdzie odbywały się przedstawienia); Druje, Brasław — z pięknymi jeziorami w okolicy; Luni-nie dość duży i długi choć bez chodników i jezdnii; Równie, Zbzdunów, Dubno, Sarny!!

Sarny, kiedyś we Francji, jadąc z siostrą między La Vouite a Le Cheylard — zauważyłem znak; — Sarny 5 km; zadziłem i przyspieszyłem, 4-ry, 3-y, 2-a, jeden! — To nie to! — malutka wieś, o kilku brudnych, czarnych, murowanych i zakopconych domach, rozłożonych wysoko na skałach po obu stronach szosy; to nie to! — tamte Sarny, w których grómem kiedyś „Balladynę” wieczorem i na drugi dzień popołudniową „Stary Kawaler” Korzeniowskiego — tamte — nasze Sarny — były inne — przyjemne, białe, czyste, wybielone...

To właśnie małutek, który zostaje aktorowi z objazdów, wspomnienia i za dowolenie moralne.

(Dokończenie IX części nastąpi)

SPORT

PIŁKA NOŻNA

Jak podawaliśmy w ostatnim numerze, największą sensacją rozgrywek o mistrzostwo federalne Francji była przegrana Artois z Flandrią, która przez swą wygraną zdobyła prowadzenie w tabeli.

Mimo swego spadku Artois może się jednak poszczycić najlepszym stosunkiem bramek 60:20 (wynik proporcji = 3) przed Flandrią 64:28 = 2,8. Jak z tego widać Flandrią mimo gorszego stosunku zdobyła uzyskać o 4 bramki więcej od Artois, wykazując przez to, że posiadać taką lepszą i skuteczniejszą od Nordystów. Równocześnie dotychczasowy król strzelców ligowych Stanis (z Artois) dał się wyprzedzić Bihelowi (Flandria), który w ostatnim meczu uzyskuje jedyną bramkę przyczynił się do porażki Artyzyczków.

Podajemy poniżej listę najlepszych strzelców w dotychczasowych rozgrywkach:

1. Bichel (Flandria) — 30 bramek;
2. Stanis (Artois) — 28 br.;
3. Vastag (Champania) — 21 br.;
4. Koranyi (Pireneje) — 20 br.;
5. Bonglorni (Parle-Capitol) — 19 br.;
6. 1 i 7. Poblomme (Lyon) i Wyffels (Bretania) po 16 br.;
8. Rolland (Guljenna) 13 br.;
- 9, 10 i 11. Lozia (Ile de France), S i k i o (Artois) i Valle (Côte

Czy chcesz mieć powodzenie w życiu?

A więc poznaj swój charakter!

ZAZDROSNY Nr. 10. — Jest Szanowny Pan górnikiem, ma Pan lat czterdzieli i od piętnastego roku życia pracuje Pan pod ziemią, pracuje Pan fizycznie, i to ciężko. A jednak po Pańskim piśmie tego nie znać, Jest ono nie tylko piękne, ale także i harmonijne. Jest w nim dużo wdzięku i dużo humoru. Nikt nie przypuszczałby, że człowiek, który kreśli takie litery, kształtne i miłe umiaru, pracuje od siebie wielki z kłosem w ręku. Czyż można powiedzieć toż zjawisko? Ja wyjaśniam je sobie faktem, iż jest Pan bardzo silną indywidualnością artystyczną, której warunki życiowe nie pozwoliły się rozwinąć w właściwym kierunku. Konieczność wczesnego zarabiania na codzienny kawałek chleba zapędziła Pana do kopalni węgla wobec wzorem óga lub jakiegoś starszego krewniaka lub bliskiego znajomego rodziny. Wykształcił się Pan fachowo na górnika, lecz pracę pod ziemią w mroczkach nie zabrał w Panu skłonności do filozofowania i równocześnie poczucia piękna. W o- góle zauważyłem na podstawie czytania listów licznych górników, iż wszyscy oni są ludźmi myślącymi poważnie. Widocznie praca w pojedynkę i nie jako w odoobnieniu i w odcieciu od słońca i świata nadziemnego wyrabia w górnikach skłonność do filozofowania lub do zastanawiania się nad zagadnieniami społecznymi. Stąd w dziejach rozwoju ruchu robotniczego tudzież organizacji robotniczych górnicy wszystkich krajów grają rolę przodującą. U Szanownego Pana wchodzi w grę artyzm i odczucie piękna. A że ma Pan wole silną, umiar, duży wrodzoną inteligencję, rozmach fizyczny — przeto mimo wielu godzin, spędzanych w ciemni pod ziemią, umie Pan odoobnieć

sobie życie pięknym życiem wewnętrznym. Jest Pan arystokratą ducha. Gdy po wojnie warunki pracy górniczej poprawią się pod każdym względem, będzie Pan miał więcej swobodnego czasu, by czytać planowo i kształcić się. Bo — niech mi Pan wierzy — na kształcenie się nigdy nie jest za późno.

HELUM. — Nigdy nie pisze listów prywatnych w sprawach, dotyczących niżejjszej rubryki. Daruję więc Szanowny Pan, że i tym razem postąpiłem wiernym owej zasadzie. Bardzo dziękuję za zaufanie, którym Pan mę obdarzył. W sprawie owej paniuki moje zdanie jest następujące: Jest Pan jeszcze człowiekiem bardzo młodym, ma Pan przed sobą jeszcze kilka lat studiów i przygotowania praktycznego, o zakładaniu rodziny nie wolno Panu teraz nawet i marzyć. Czy więc byłoby to rzeczą dopuszczalną, a raczej — pisząc wyraźnie — byłoby rzeczą uczelną nawiązywać znajomość z paniuką, która Panu się podobna, lecz której Pan w dotychczasowych stosunkach nie mógłby posiadać nawet za lat czterech lub pięć? Ja muszę odpowiedzieć przecząco. Pańska odpowiedź musi także wypaść przecząco, bo jest Pan człowiekiem za uczelnym, by w tej sprawie mieć inne zdanie. Wiem, zbyt dobrze wiem, że znajduje się Pan w tym okresie życia, gdy raz pierwszy odczyta się serce. Ta pierwsza miłość jest jak odra. Prawie każdy i każda przechodzą przez to niemal nieuniknione napięcie uczuć. Lecz bardzo rzadko taka pierwsza miłość prowadzi do ożenka i do założenia ogniska domowego. Prawie stale ta pierwsza miłość kończy się na westchnieniach tęsknych, na spojrzaniach rzucanych z daleka, na marzeniach w pojedynkę, rzadziej na listach jednostronnych, lub — jeszcze rzadziej — dwustronnych. Po latach każdy z nas wspomina z rozczuleniem o tej pierwszej miłości jako o czymś bardzo mglistym, nieuchwytnym, niedokończonym... I z Panem powinno być tak samo. Ma Pan dużo zalet: jest Pan pracowity, przyczyniony do porządku, zaprawiony do systematyczności, inteligentny, o temperamencie spokojnym i zrównoważonym, łagodny, raczej cichy, niż wzbuchowy. Pańska miłość nie wyrobiła w Pańskim psychice — jak to mówią — do góry podnieśnika. Niech Pan pamięta, młody Pan poteski, że niech Pan ukochanej przez siebie paniuki nie wzywajcie świata uczuciem bardzo pięknym, bo czystym, ale niemożliwym do urzeczywistnienia pod formą małżeństwa.

PSYCHOLOG.

PSYCHOLOG.

RESTRYKCJE POZTOWE

„Basler Nachrichten”, szef OKW marsz. Keitel zarządził, że w przyszłości w korespondencji handlowej prócz kartek pocztowych wolno wysyłać kalendarze najwyżej dwa listy miesięczne. List można pisać najwyżej na dwóch stronach, przy czym określono dniem, do jakiego, wielkość papieru. Na obu stronach trzeba wypisać nazwisko i adres nadawcy. Ponadto nadawca musi okazać w urzędzie pocztowym legitymację z fotografią oraz kartkę kontrolną wydawaną w polskiej.

TO I OWO

PIERWSZY KONCERT CHOPINA W PARYŻU

Chopin nosił się z zamiarami wyjazdu do Anglii a stał się tam do Ameryki. Otrzymał paszport do Londynu z dopiskiem „przez Paryż”, przagnął bowiem zobaczyć kilku znakomitych muzyków jacy w tym czasie gościł nad Sekwaną.

Wiedeński sukces mistrza fortepianu odbiły się pewnym echem wśród muzyków i krytyków oraz liczonej polskiej emigracji popowstanowej, dla szerszej jednak publiczności paryskiej, publiczności, która przecież holdowała miuzyce, Chopin był tylko — nazwiskiem.

Muzycy zorganizowali jednak po jego przybyciu wielki koncert. W programie koncertu był „Kwintet” Beethovena w wykonaniu pięciu skrzypków, wśród których byli znani Ballot i Urban, dwie śpiewaczki Tomeoni i Isambert oraz sześciu pianistów: Kalkbrenner, Stamati, Hiller, Osborne, Wiedeński i Chopin. Ta szóstka miała wykonać na sześciu pianinach „Wielkiego Poloneza” Chopina, którego przygotował Kalkbrenner. Następnie Chopin miał wykonać swój „Concerto en fa mineur” i „Wariacje”.

„Wielki Polonez” na sześć pianin niepokoił nieco Chopina, „Czyż nie jest to szalona myśl?” — pisał do jednego z przyjaciół. — Jedno pianino jest wielkie — to dla Kalkbrennera, drugie maie — to moje!”.

Koncert ten odbył się 26 lutego 1832 r. w pustej do połowy sali Fleyela. Wielkość audytorium stanowiłi emigranci polscy, dalej muzyki i krytycy. W pierwszym rzędzie siedział wielki Liszt. Publiczność paryska nie przyszła na to... szaleństwo.

Naogół podczas wykonywania programu panowała „ścisła swoboda atmosfery i dopiero gdy z pod palców Chopina popłynęły pierwsze tony „Concerto en fa mineur” zapanało zwalenie i cisza zaległa sale.

Z pianina wznosił się głos jakiego jeszcze nikt nigdy w Paryżu nie słyszał. Był to krzyk sumienia, szczery śpiew serca, zwierzanie i istoty wyraz serca. Liszt tego wieczoru ofiarował Chopinowi serdeczną przyjaźń a najstarszy z jego ale i ceniony krytyk Fetis orzekł, że Chopin wynalazł nowy sposób grania na pianinie, którego szukano od dawna.

Chopin był przegiębony. Publiczność zawiadła a on miał zaledwie tyle pieniędzy aby pokryć swoją część kosztów koncertu. I niechybnie już następną wieczorem do Londynu, gdyby miał... pieniądze. Pieniądze na podróż pochłoniął pierwszy jego koncert paryski.

Został więc w Paryżu i żył w nim do śmierci. Do Anglii wyjechał na krótki okres, lecz niedługo przed zgonem.

Czy przeznaczony?

ZURYCH. — Epidemia grypy spowodowała już 772 wypadki zachorzeń w ciągu ub. tygodnia.

48 The de la Charité, LYON (Ordonné par de la PRESSE LYONNAISE) Le gérant: E. BOUCHER.